
**Ο ρόλος του σχολείου στην
προώθηση της φυσικής
δραστηριότητας & στην πρόληψη
της παχυσαρκίας**

Ανδρέας Γ. Αυγερινός
Τ.Ε.Φ.Α.Α. - Δ.Π. ΘΡΑΚΗΣ
aavgerin@phyed.duth.gr

Σκοπός της παρουσίασης

1

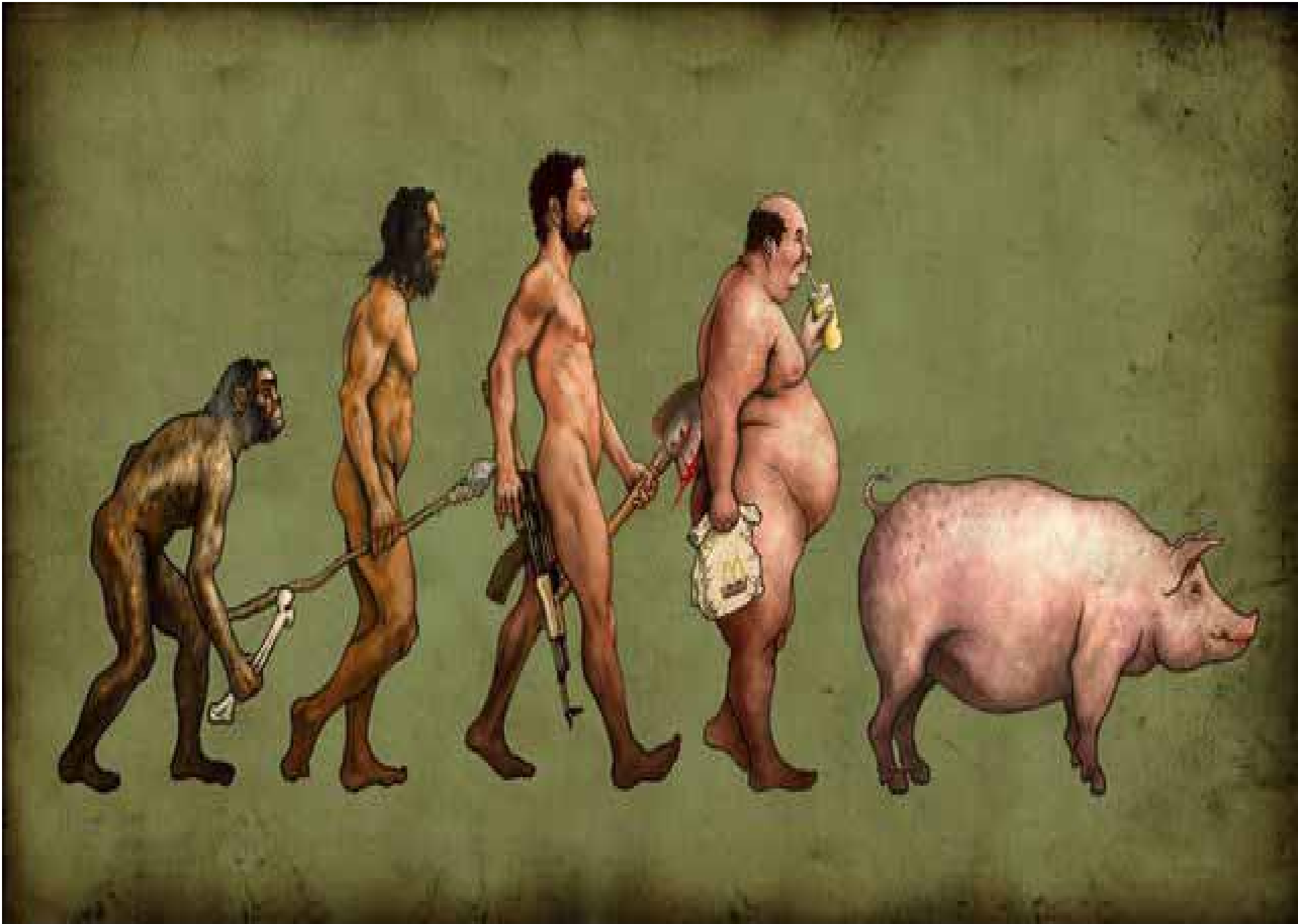
- Να γίνει μια σύνοψη του προβλήματος της αύξησης της παχυσαρκίας.

2

- Να παρουσιαστούν πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα από την περιοχή μας.

3

- Να συζητηθούν άμεσα μέτρα που μπορούν να ληφθούν στο σχολείο και στην τοπική κοινωνία.

1

Τι είναι η 'παχυσαρκία';

- ★ Παχυσαρκία ορίζεται η κατάσταση υπερβολικής συσσώρευσης σωματικού λίπους, έχοντας δείκτη μάζας σώματος (ΒΜΙ) 30 ή μεγαλύτερο.
- ★ Ο ΒΜΙ είναι ένας αξιόπιστος δείκτης προσδιορισμού και αξιολόγησης της παχυσαρκίας.

Επίπεδο κινδύνου με βάση το ΔΜΣ

ΔΜΣ	Κατηγοριοποίηση	Επίπεδο κινδύνου
<18	Ελλειποβαρής	
18.8 – 24.9	Κανονικό βάρος	Μέτριος κίνδυνος
25-29.9	Υπέρβαρος	Αυξημένος κίνδυνος
30-34.9	Παχύσαρκος	Υψηλός κίνδυνος
35-39.9	Παχύσαρκος	Πολύ υψηλός κίνδυνος
>40	Υπερβολικά παχύσαρκος	Υπερβολικά υψηλός κίνδυνος

Τάσεις στην Ελλάδα...

- ★ Στη χώρα μας 53% των ανδρών και το 31% των γυναικών αξιολογούνται ως υπέρβαροι (The Attica Study- Panagiotakos et al, 2005).
- ★ Βασική αιτία η αποστασιοποίηση από την παραδοσιακή μεσογειακή διατροφή και η δραστική μείωση της κίνησης.

Παχυσαρκία ...

Πριν 10 χρόνια, το 22.2% των μαθητών ήταν υπέρβαρα και το 4.1% παχύσαρκα - **Σήμερα** στην ηλικία των 10 ετών

25,8% είναι υπέρβαρα - 14,8 είναι παχύσαρκα

(Τοκμακίδης, Κασαμπαλής & Χριστόδουλος, 2006)

Η παχυσαρκία είναι πιο έντονη μεταξύ των αγοριών!

Αιτίες:

Κακή διατροφή (41% λίπος) - πολύ TV (21-32 ώρες τη βδομάδα)
- Ελάχιστη Φυσική Δραστηριότητα

(Krassas G, et al, 2001-Mamalakis, G. et al, 2000-Vlachou, et al, 1996)

Επιπτώσεις

- ★ Σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία του ατόμου, στην κοινωνία και στην οικονομία (USDHHS, 2001).
- ★ 9.8% των συνολικών δαπανών για την υγεία
- ★ Χαμηλή παραγωγικότητα
- ★ Πρόωρη συνταξιοδότηση και στις απουσίες από τη δουλειά.
- ★ Ποιότητα ζωής – ψυχισμός του ατόμου

Αιτίες της παχυσαρκίας

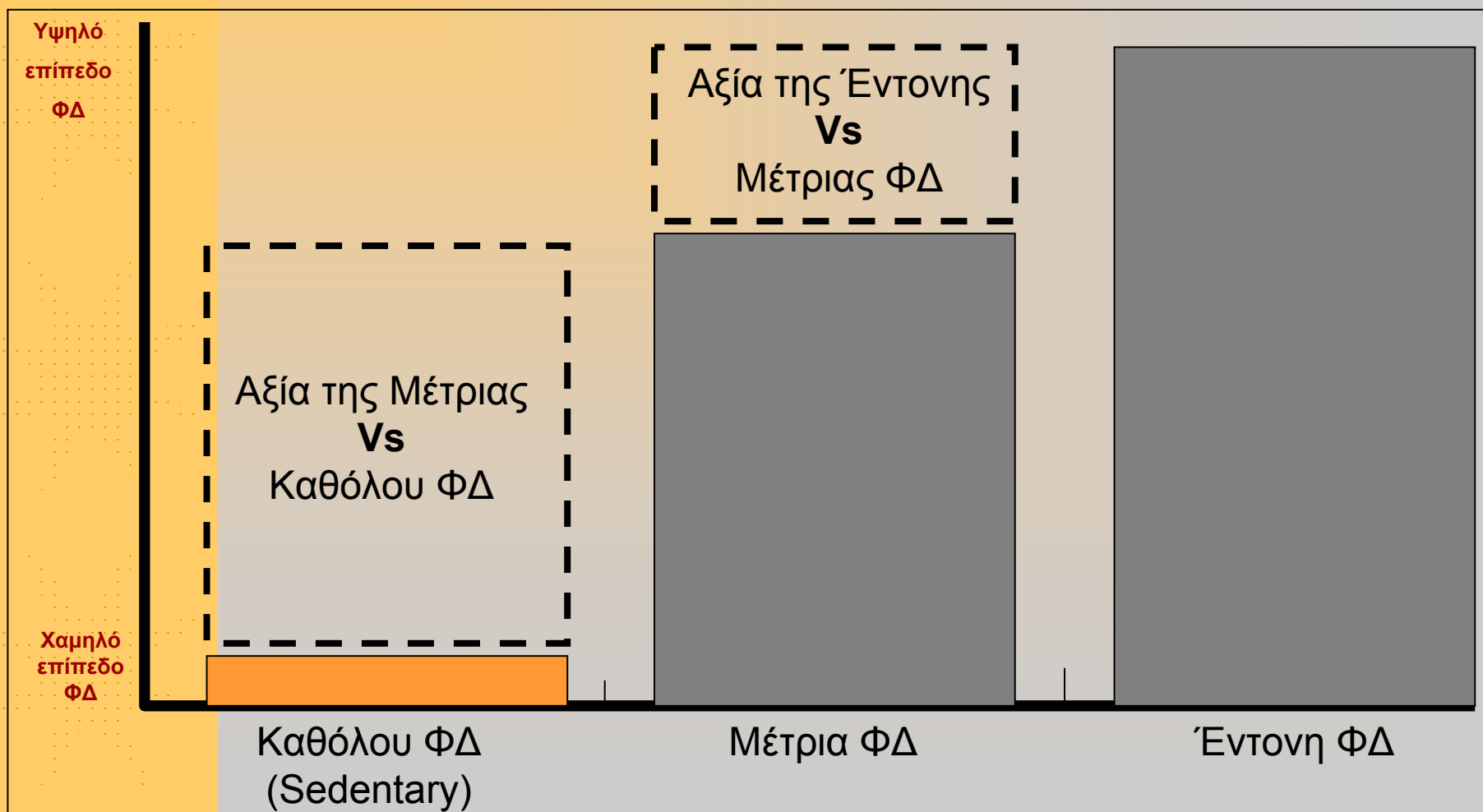

Σχετικές ωφέλειες στην υγεία από συμμετοχή σε διαφορετικά επίπεδα έντασης σε φυσική δραστηριότητα

...Προτείνεται για τους εφήβους & τους νέους...

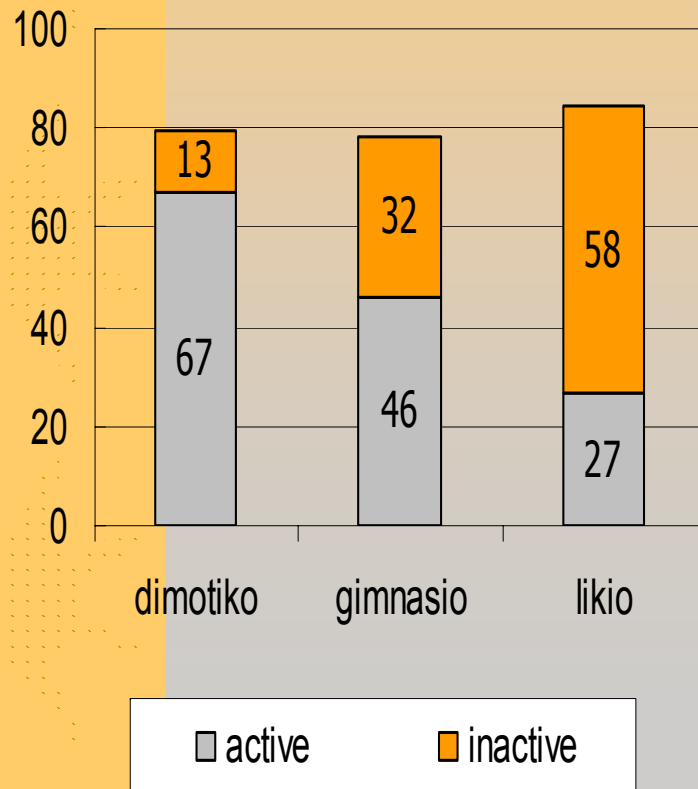
- ★ Να συσσωρεύουν 30-60 λεπτά **καθημερινής** φυσικής δραστηριότητας μέτριας έντασης **(1η οδηγία)**
- ★ 3 τουλάχιστον φορές τη βδομάδα για τουλάχιστο 20' τη φορά, εμπλοκή σε δραστηριότητες με υψηλή ένταση
- ★ **(2η οδηγία)**

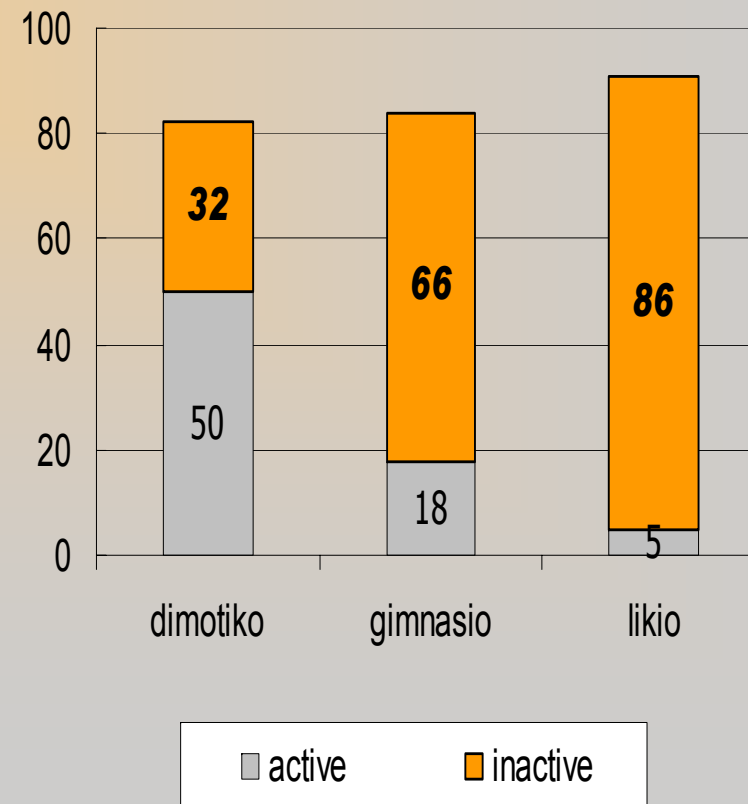
Φυσική Δραστηριότητα (*METs*)

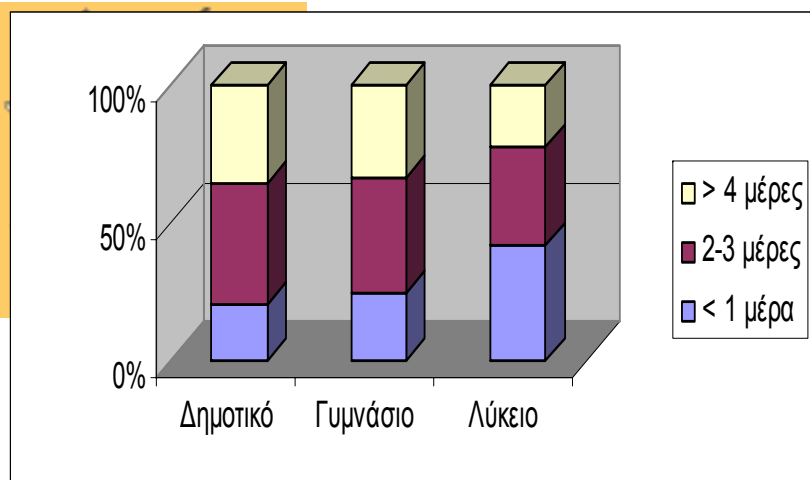
(«Αθλητική Αγωγή & Υγεία», 1999, ΣΕΠΠΕ)

ΕΠΙΠΕΔΟ ΦΥΣ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ
ΗΛΙΚΙΑ - ΑΓΟΡΙΑ

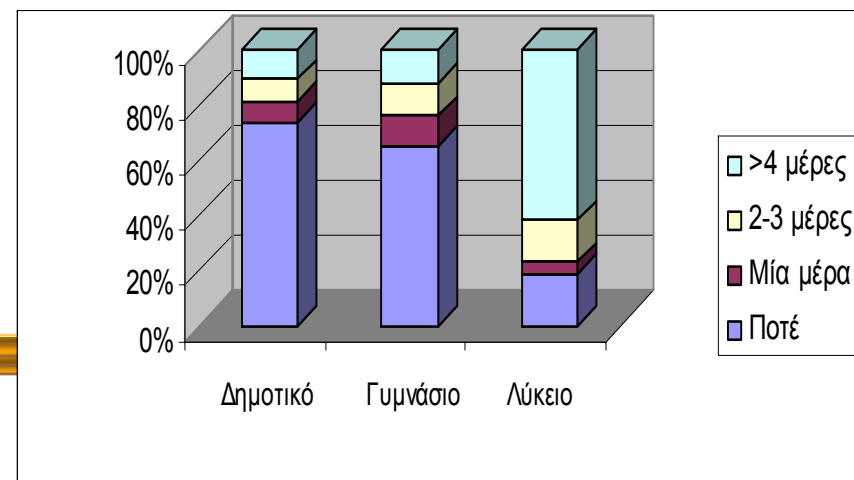

ΕΠΙΠΕΔΟ ΦΥΣ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ
ΚΟΡΙΤΣΙΑ

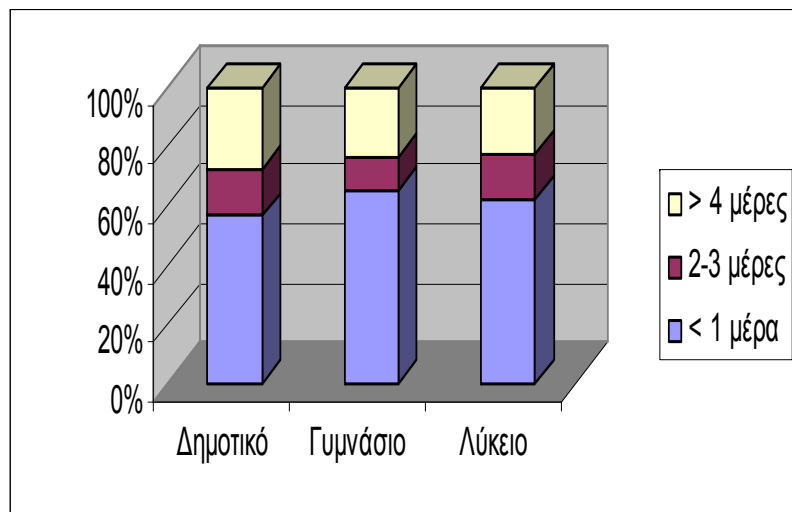

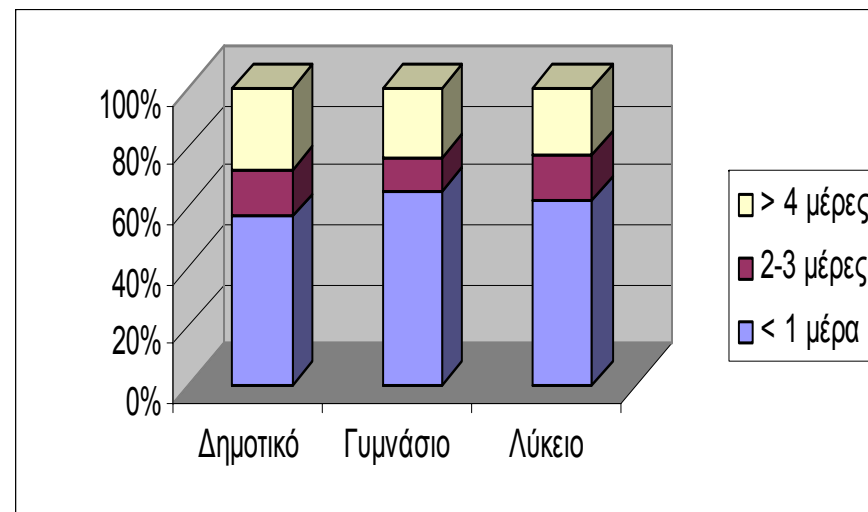
Εκμάθηση ξένων γλωσσών κατά εκπαιδευτική βαθμίδα.

Βοηθητικά μαθήματα σε φροντιστήριο

Συμμετοχή σε οργανωμένες μορφές άθλησης (και για τα δύο φύλα)

Συμμετοχή σε φυσικές δραστηριότητες αναψυχής (και για τα δύο φύλα)

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- ★ **Δείγμα:** 56 μαθήτριες Γυμνασίων της Κομοτηνής (28 κανονικού βάρους & 28 υπέρβαρες)
- ★ **Ηλικία:** 13-14 ετών
- ★ **Ερευνητικά Εργαλεία:** «Ερωτηματολόγιο Τρόπου Ζωής & Φυσικής Δραστηριότητας»
- ★ & επιταγχοσιόμετρο

Ποσοστό (%) που συγκεντρώνει 60 λεπτά δραστηριότητας καθημερινά

(Δαμασκοπούλου & Αυγερινός, 2007)

	Φυσιολογικού βάρους >60 λεπτά	Υπέρβαρα >60 λεπτά
Σάββατο	85%	15%
Κυριακή	70%	15%
Δευτέρα	75%	15%
Τρίτη	75%	40%
Σύνολο	76,25%	21,25%

Για το γυμνάσιο:

Το 65,6% των παιδιών είναι πιο δραστήρια τις καθημερινές μέρες.

Το 34,4% των παιδιών είναι πιο δραστήρια το Σαββατοκύριακο (αγόρια).

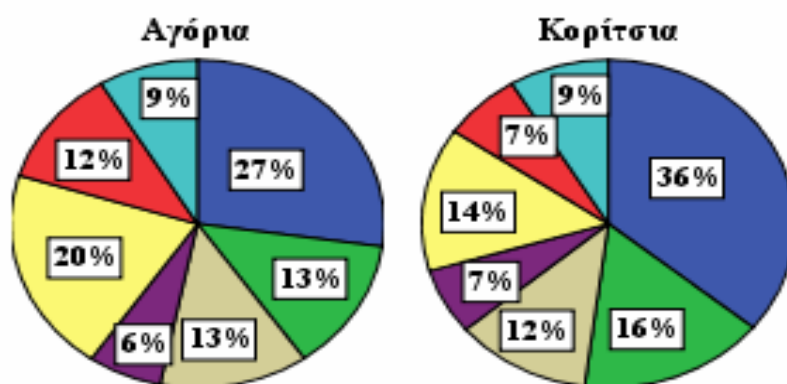
Αλλά για το δημοτικό....

..η πιο παθητική μέρα της εβδομάδας είναι η Κυριακή και ακολουθεί το Σάββατο! **Γιατί;**

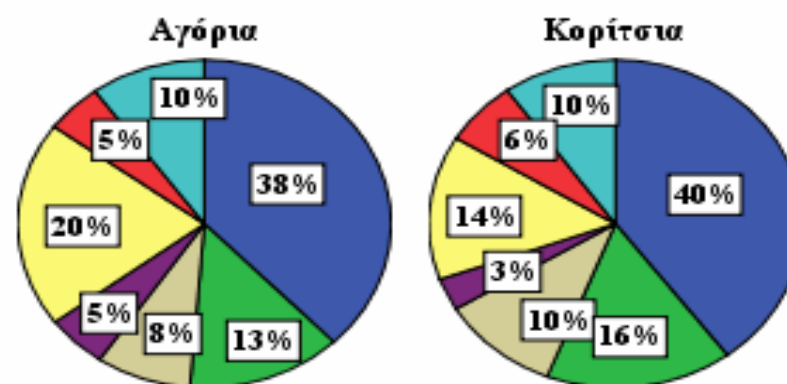

Σχολεία Αριδαίας: 600 μαθητές -τριες Προφίλ ΦΔ κατά ηλικία και φύλο εκφρασμένο σε ποσοστό (%) (Τσουλφάς & Αυγερινός, 2009)

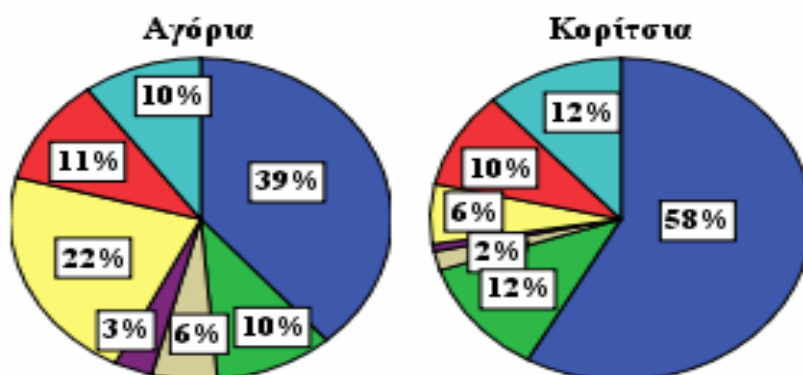
ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

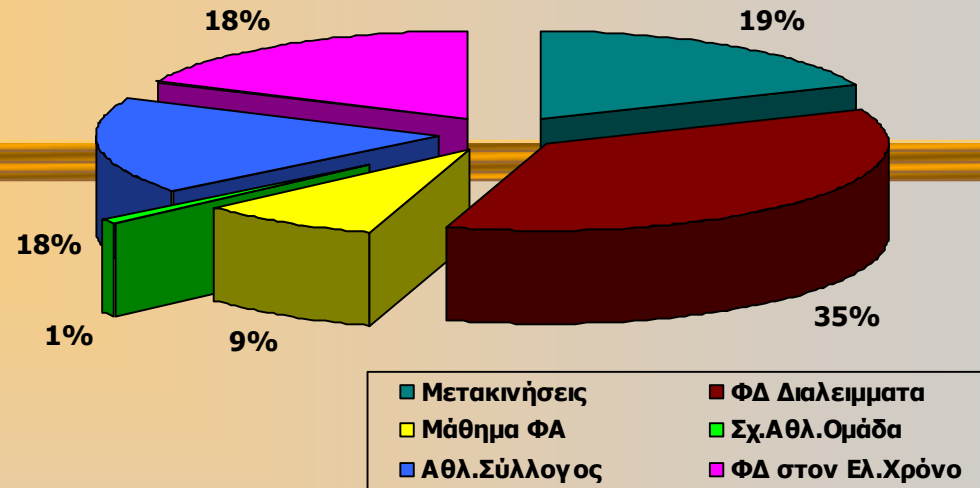
ΛΥΚΕΙΟ

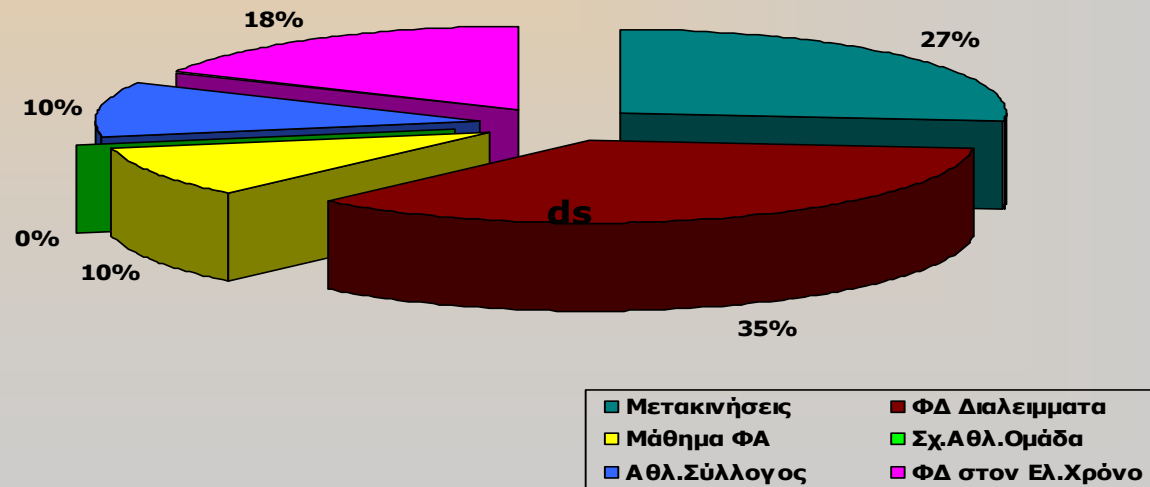
- Ενεργητική μετακίνηση
- Φυσική αγωγή
- Σχολικό διάλειμμα
- Σχολικός αθλητισμός
- Αθλητικοί σύλλογοι
- Ιδιωτικά γυμναστήρια
- Παιχνίδι για διασκέδαση στον ελεύθερο χρόνο

Προφίλ φυσικής δραστηριότητας για τα αγόρια

Προφίλ φυσικής δραστηριότητας για τα κορίτσια

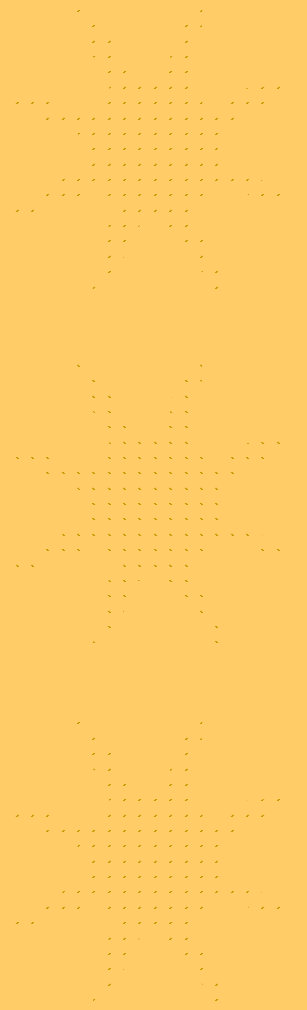
Πόσο «δραστήριο» είναι το μάθημα ΦΑ που κάνουμε στο σχολείο;

		Σύνολο (n=51)		Αγόρια (n=23)		Κορίτσια (n=28)	
		ΜΟ	ΤΑ	ΜΟ	ΤΑ	ΜΟ	ΤΑ
Μάθημα Φ.Αγωγής	Ελαφρά ΦΔ	29.24	9.35	26.43	10.56	31.54	7.67
	Μέτρια ΦΔ	12.02	9	16.09	10.17	8.68	6.29
	Έντονη ΦΔ	2.20	3.46	1.82	2.85	2.5	3.9

Αυγερινός & Βερναδάκης (2005)

51 μαθητές (23 αγόρια - 28 κορίτσια) Ε-ΣΤ σε 6 σχολεία της Θεσσαλονίκης. Η αξιολόγηση έγινε με επιταχυνσιόμετρο CSA σε δύο μαθήματα ΦΑ. Καταγράφηκε λεπτό προς λεπτό η ΦΔ του δείγματος σε 12 συνολικά μαθήματα που σχεδίασαν και υλοποίησαν 6 καθηγητές ΦΑ.

Προτάσεις .....

Ρεαλιστικοί στόχοι...

Σχολείο

Προγράμματα
στο ολόημερο
σχολείο

Αθλητισμός στο
σχολείο τις ώρες
που δεν λειτουργεί

Σχολικές αυλές
& γυμναστήρια

Δήμος

Ασφαλής
μετακίνηση

Δημιουργία
χώρων
αναψυχής

Festivals &
μαζικές
εκδηλώσεις

Προγράμματα

MEDIA

Αγωνιστικός
Αθλητισμός

Μαζικότητα σε
τμήματα
υποδομής

Ο ρόλος
των
μοντέλων

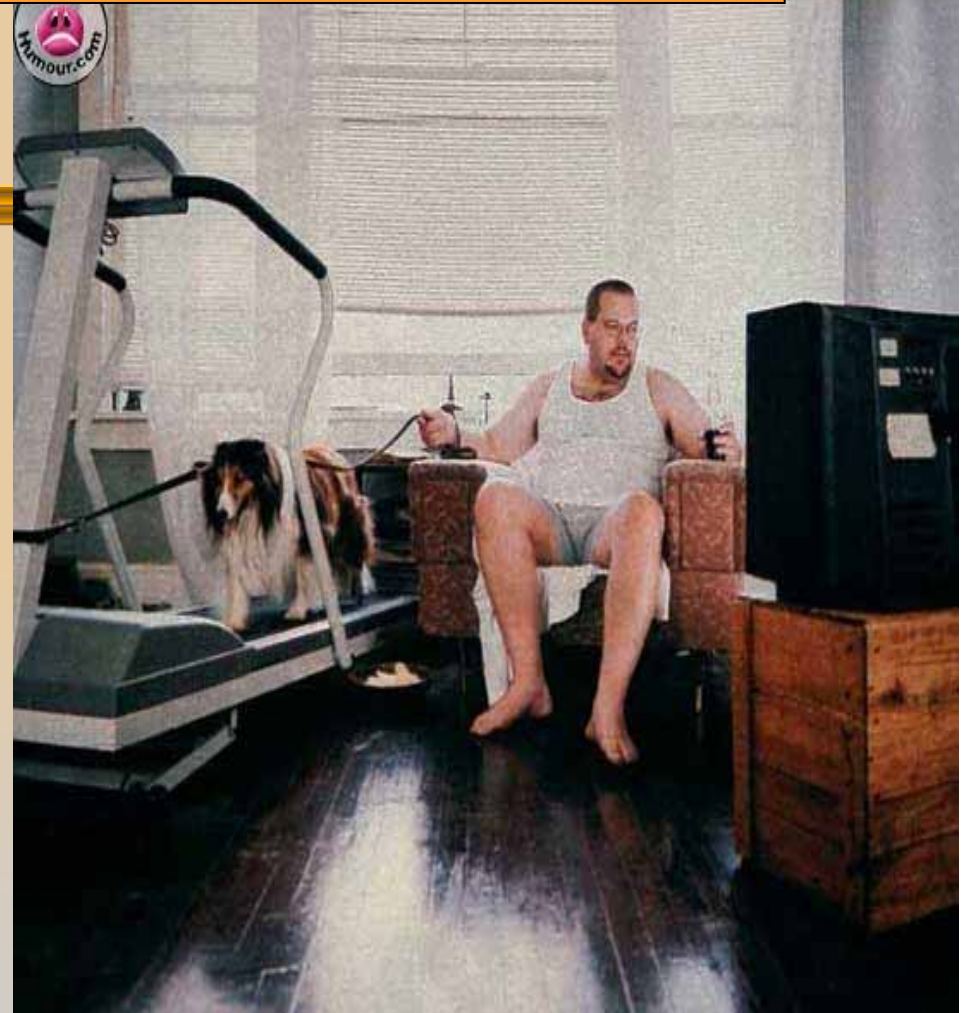
Σύνδεση με τα
σχολεία!

Τελικά, τι επιλέγουμε;

FIGURE 3-6 As illustrated by John Turner, 67, the normal movement regression through adulthood can be slowed or delayed. Turner weight lifts, jogs, and walks.

VS

.....χωρίς λόγια!

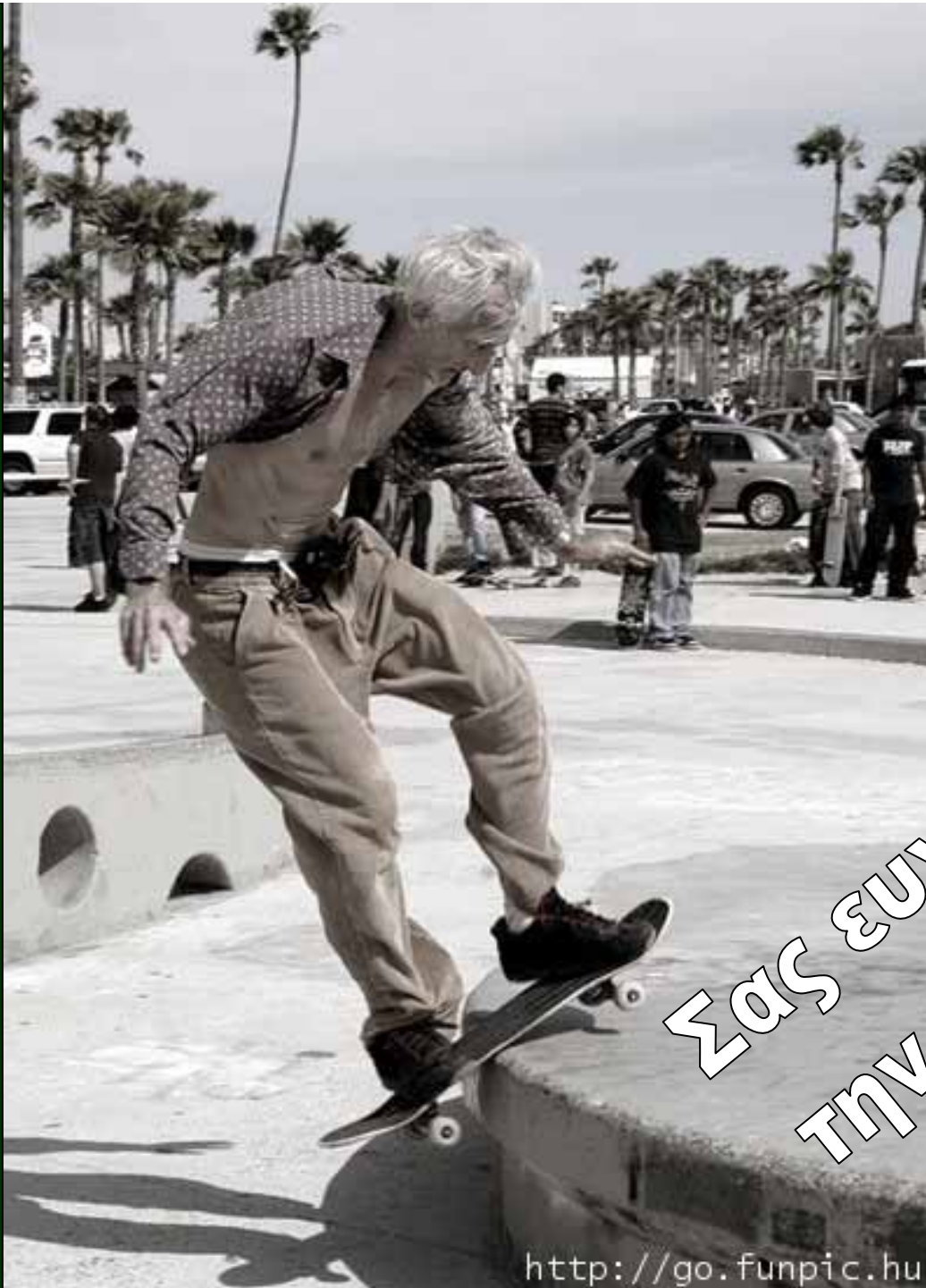
Ιδέες για το σχολείο όπου εργάζεστε – πώς να ξεκινήσετε!

- ★ ΦΔ στα διαλλείματα & στις εκδρομές! Αυξήστε τις εφημερίες, διανέμετε αρκετό αθλητικό υλικό και προτρέψτε τα να παίξουν. Παίξτε μαζί τους!
- ★ Καλύτερα μαθήματα φυσικής αγωγής!
- ★ Εσωτερικά σχολικά πρωταθλήματα από διάφορα αθλήματα- **ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΟΛΟΙ!**
- ★ Tester days!
- ★ Σεμινάρια και ημερίδες ενημέρωσης των μαθητών και των γονέων.
- ★ Υπηρεσίες-τρόφιμα κυλικείου.

Ιδέες για το σχολείο όπου εργάζεστε – πώς να ξεκινήσετε!

- ★ Ενθαρρύνετε τη δραστήρια μετακίνηση– Ελάτε ΕΣΕΙΣ ΜΕ ΠΟΔΗΛΑΤΟ!
- ★ Κάντε παρεμβάσεις μπορείτε στη σχολική αυλή.
- ★ Οργανώστε μαζικές δράσεις για τους μαθητές και τους γονείς τους .
- ★ Δημιουργείστε μια κουλτούρα-πολιτική υγείας και σπορ με αφίσες, μηνύματα υγείας, βραβεύσεις.
- ★ Εμπλέξτε όλο το διδακτικό προσωπικό, δημιουργήστε συνεργασίες και προσπαθήστε τις διαθεματικές προσεγγίσεις σε ζητήματα διατροφής και υγείας με άλλους συναδέλφους.

<http://go.funpic.hu>

**Σας ευχαριστώ για
την προσοχή σας!**